

Inpassing sleufsilo's VOF De Gouw

Overlekergrouw 1, 1151 CX Broek in Waterland

Erfbeplantingsplan

December 2015

Filipien Koornneef

Erfbeplantingsplan

Inpassing sleufsilo's VOF De Gouw

Overlekerouw 1, 1151 CX Broek in Waterland

Inleiding

Aanleiding voor dit erfbeplantingsplan is de bouw van twee sleufsilo's op het erf. Voor verlening van de omgevingsvergunning is een onderbouwing nodig voor de landschappelijke inpassing van de sleufsilo's. De gemeente Waterland heeft VOF De Gouw gevraagd een erfbeplantingsplan aan te leveren. Landerade stelt het erfbeplantingsplan op in opdracht van Nils Spaans van VOF De Gouw.

Inventarisatie

Het veenweidegebied Waterland

Belangrijke kenmerken van het veenweidegebied van Waterland zijn de Middeleeuwse strokenverkaveling en de historische watergangen. Water vormt het ordenend principe. Tijdens de ontginning van het veen zijn vele sloten gegraven. Uit het huidige verkavelingspatroon is nu nog af te lezen hoe het veen in agrarisch gebruik is gebracht. Daarnaast zijn de veenpakketten zeer waardevol. Andere kwaliteiten van het veenweidegebied zijn de grote openheid van het landschap en de daar aan gekoppelde grote populaties weide- en moerasvogels.

Het veenweide erf

Door de ontstaansgeschiedenis van het landschap en door de gebruiken van de regio richtten boeren hun erf op een bepaalde manier in. Hierdoor hebben erven binnen een regio overeenkomstige kenmerken. Die kenmerken kunnen we nu grotendeels nog terugzien, hoewel deze op sommige erven door schaalvergroting in de landbouw verdwenen zijn.

De erven in Waterland zijn van het type 'veenweide erf'. Het veenweide erf kent zijn eigen karakteristieke structuur en beplanting. De kenmerken van het veenweide erf zijn:

- Het erf neemt over het algemeen de gehele breedte van de kavel in is langwerpig en smal van vorm.
- Het erf wordt aan vier of 3 zijden begrensd door sloten. In Waterland ontbreekt soms de achtererfsloot.
- Het erf kent een traditionele indeling in het voor- en het achtererf met de boerderij voor op het erf als blikvanger en de bijgebouwen daarachter.
- Er is doorzicht over het erf. Dit doorzicht kan over het erfpad lopen, maar ook op een andere plaats op het erf.
- De randen van het erf zijn beplant met een bomenrij of andere beplanting. De achtererfrand is onbeplant.
- De gebouwen op het erf liggen evenwijdig aan de verkaveling. De stolpboerderij staat voor op het erf en de bijgebouwen daarachter.
- Het erf is ingericht met streekeigen inheemse beplanting.

Huidige situatie

Het erf van VOF De Gouw is in 1972 aangelegd door Jan Spaans en Jan Groot. Zij startten met de bouw van een voor die tijd hypermoderne melkveestal en een hooiberg. In 1973 is de erfbeplanting aangelegd die bestond uit een gemengde windsingel rond het gehele erf met de gebouwen. Daarna is het bedrijf uitgebreid met een potstal en is de melkveestal vervangen door twee melkrobots. Later is aan de noord-westzijde van het erf een woning gebouwd en aan de noordzijde op het naastliggende perceel een vergaderruimte.

Doordat bij de aanleg van het erf geen boerderij gebouwd is, is er geen traditionele indeling in voor- en achtererf. De stal is toentertijd zo efficiënt mogelijk op het erf geplaatst. Het erf start vanaf de entree vanaf de weg meteen met het 'achtererf'. De huidige woning staat aan de achterkant van het erf (vanaf de weg gezien).

Het erf wordt aan 3 zijden door sloten begrensd zoals dat gebruikelijk is bij een veenweide erf. De beplanting bestaat op de noordelijke – en oostelijke erfrand uit de windsingel die in 1973 is aangelegd. De oostelijke erfrand is na de uitbreiding van de stallen verlengd met een voor Waterland

1. Nieuw aan te leggen windsingel
2. Opslag balen
3. Nieuw aan te leggen grasberm
4. Bestaande beplanting

Versie 15 december 2015

kenmerkende knotbomenrij. Tussen het bedrijfsdeel en het woonerf, staat een bomenrij. Op de westelijke erfrand staan rond de woning enkele bomen en knotbomenrijen. Het overige deel van de westelijke erfrand is onbeplant, wat kenmerkend is voor het veenweide erf. Van de woning loopt een pad door het weiland naar de openbare weg die aan beide zijden beplant is met een knotbomenrij. De zuidelijke erfrand is onbeplant. Aan deze kant zijn de nieuwe sleufsilos geplaatst.

Toekomstige situatie

Landschappelijke inpassing sleufsilos en waarde voor natuur

Het erf was in 1973 aan 4 zijden beplant met een windsingel. Door uitbreiding van het erf aan de zuidkant is de zuidelijke windsingel verwijderd. Met aanleg van nieuwe beplanting op de erfrand wordt een belangrijk kenmerk van het erf hersteld. Voor een goede inpassing van de sleufsilos in het landschap is een gesloten beplanting nodig. Het meest passend is om op de zuidelijke erfrand de windsingel te herstellen voor aansluiting op de bestaande beplanting van het erf. Een windsingel geeft een gesloten beeld en neemt daarmee ook het zicht weg op de nieuwe sleufsilos en de mestsilo aan die zijde van het erf. De westelijke erfrand achter de sleufsilos blijft onbeplant, wat kenmerkend is voor het veenweide erf.

Een windsingel heeft veel waarde voor natuur. Door de gevarieerde beplanting van struiken en bomen vinden veel diersoorten er een leefplaats. Denk daarbij aan kleine zangvogels, maar ook kleine zoogdieren zoals vleermuizen en egels. Daarnaast biedt de singel beschutting en voedsel voor insecten zoals wilde bijen en vlinders. Om de weidevogelpopulatie die zich in het open gedeelte van de polder, achter het erf bevindt zo min mogelijk te storen, begint de bomenrij van de windsingel direct aan de weg en bestaat het achterste gedeelte enkel uit struiken.

Zie voor de verbeelding van de plannen de tekening op pagina 4.

Aanleg windsingel

Voor de soorten van de windsingel wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de huidige windsingels op het erf. Als boomvormer wordt ook es gebruikt. Hier wordt gekozen voor een cultivar vorm waarvan bekend is dat deze minder vatbaar is voor de essentaksterfte. Dit is een ziekte die voornamelijk jonge aanplant aantast. Daarnaast worden struikensoorten gekozen die goed gedijen op veengrond zoals vlier, Gelderse roos (geen echte roos), inheemse vogelkers en voor de mooie bloeiwijze in het vroege voorjaar krent.

Op de zuidelijke erfrand wordt een windsingel aangelegd.

Maatregelen

Voor aanleg van de windsingel wordt de strook grond op de zuidelijke erfrand ingeplant met boomvormers en bosplantsoen. De strook begint vanaf de voorsloot en loopt door tot en met de rooilijn van de achterwand van de mestsilo. De strook is 8 meter breed en ca. 77 meter lang. Tussen de strook en de slootkant blijft circa 50 – 100 cm grasstrook onbeplant. De grond wordt plantklaar gemaakt door het puin en aanwezige beplanting te verwijderen en nieuwe grond aan te brengen. De grond kan worden ingezaaid met gras en als er een goede grasmat is ontwikkeld, kunnen daarin de bomen en struiken worden geplant. Een grasmat gaat vorming van hoge onkruiden tegen waardoor de singel in het begin makkelijker is te onderhouden.

De windsingel bestaat uit 5 rijen beplanting. In de middelste rij beplanting worden de boomvormers geplant. Het plantverband is 1,5 x 1,5 meter, de rijen verspringend. De afstand tussen de bomen in

de rij is 8 meter. De struikensoorten zoveel mogelijk gemend aanplanten, met het accent op krent en Gelderse roos aan de zuidkant van de singel.

Aanplant

Boomvormer:

9 stuks	Fraxinus Excelsior 'Altas' (gewone es)	maat 10-12 cm (stamomtrek)
---------	--	----------------------------

Struikvormers:

265 stuks

60 stuks	Viburnum opulus (Gelderse Roos)	maat 60/80 cm
60 stuks	Prunus padus (inheemse vogelkers)	maat 60/80 cm
60 stuks	Sambucus Nigra (vlier)	maat 60/80 cm
60 stuks	Amelanchier lamarckii (krent)	maat 60/80 cm
25 stuks	Ligustrum vulgare (liguster)	maat 60/80 cm

Beheer

In de eerste jaren bestaat het onderhoud uit het maaien van het gras of onkruid als het te hoog wordt en zo nodig sproeien bij droogte.

Na 5 jaar de struiken die al vrij fors zijn wat terug snoeien. 8- 10 jaar na aanplant de forse struiken zoals vogelkers, krent en vlier geheel afzetten op iets onder kniehoogte. Ze lopen dan weer vanaf de grond uit en blijven zo laag en dicht. De jaren daarna ook de overige struiken afzetten als ze uit hun krachten dreigen te groeien. De bomen niet snoeien.

Het beheer daarna bestaat uit het eens in de ca 5 jaar afzetten van de struiken.

Aanleg grasstrook en herstel knotbomenrij

Tegen de knotbomenrij op de voorerfgrans ligt opslag van ronde balen. Deze opslag wordt verplaatst naar de ruimte tussen de stal en de sleufsilo's. Hierdoor zal het aanzicht van het voorste deel van het erf aanzienlijk verbeteren. Voorstel is om op de plaats waar de ronde balen lagen de grasberm te verbreden voor een groenere uitstraling van de voorerfrand. Daarnaast kan de knotbomenrij worden aangevuld tot aan de nieuwe windsingel. De huidige knotbomen worden gesnoeid. De knotboom die op de plek van de windsingel staat kan worden verwijderd of teruggezet.

De opslag op de oostelijke (voor)erfrand wordt verplaatst naar de ruimte tussen de stal en de sleufsilo's.

Achterstallig beheer bestaande windsingels

In de bestaande windsingel op de oostelijke erfrand zijn nog enkele wijkers (zwarte els) aanwezig. Deze worden verwijderd. De struikvormers terugzetten op iets onder kniehoogte. De singel wordt verder ingeboet met enkele struiken.

Aanplant struikvormers

5 stuks	Prunus padus (inheemse vogelkers)	maat 60/80 cm
---------	-----------------------------------	---------------